

Био-люлката на Лузитания (Португалия)

[Bioberço da Lusitânia | The European Network for Rural Development \(ENRD\) \(europa.eu\)](#)

Контекст:

Проектът обхваща пет общини (Mação, Oleiros, Proença-a-Nova, Sertão и Vila de Rei) от района Пинял в Португалия, покриващи територия от 1.905,75Km². Гъстотата на населението в района е ниска; това е и районът в Европа с най-голям процент на население на възраст над 65 г. Живеещо далеч от градските центрове, които предлагат големи пазари, застаряващото население в Пинял полага огромни усилия да си осигури нормално качество на живот чрез земеделски дейности.

“Pinhal Maior – Associação de Desenvolvimento do Pinhal Interior Sul” е неправителствена организация в частна полза, основана през 1994 г., като тя извършва дейност в 5-те общини. Нейната мисия е да направи територията по-атрактивна чрез промоция на нейните природни забележителности и културно наследство. Асоциацията се стреми да ограничи обезлюдяването, като подпомага нови и устойчиви бизнес решения в областта.

Резюме:

Неправителствена организация използва средства от ЕЗФРСР, ПРОГРАМА Лидер в отдалечен, вътрешен район на Португалия, в който преобладава застаряващо население, с цел увеличаване на продукцията от органично произведени плодове и зеленчуци. Това се постига чрез оказване на подкрепа на местните фермери за усвояване на практики за органично земеделие и чрез създаване на маркетингова стратегия за популяризиране на местните продукти.

Резултати от проекта:

50 хектара земя се обработват органично, като планът на организацията е да се увеличи както броят на хектарите, така и броят на включените фермери.

Общ бюджет: 161 318.53 (EUR)

Развъждане на горски растения в разсадника Ruupa (Ruupa Puukool)

[Propagation of forest plants in the Ruupa nursery \(Ruupa Puukool\) | The European Network for Rural Development \(ENRD\) \(europa.eu\)](#)

Фондове по програма Лидер се предоставят с цел отглеждане и доставка на разсад за горски видове в Естония

Контекст:

Основна причина за климатичните промени е натрупването на въглерод в атмосферата; ефективен начин за ограничаване на въглеродния двуокис в атмосферата е увеличаване на горския фонд и „подмладяване“ на старите гори. С други думи, важно е собствениците на гори да допринасят за нов жизнен цикъл на техните гори, тъй като младите, развиващи се гори преработват повече въглерод от атмосферата.

Разсадникът Ruupa Nursery (Ruupa Puukool OÜ) е семеен бизнес, който се управлява от 3-ма братя и сестри. Това, което за семейството започва като хоби, впоследствие се превръща в бизнес, който подпомага частните собственици на гори в Естония да ги подновяват, като използват местни горски видове. Този бизнес посреща една важна необходимост в Естония, а именно – липсата на фиданки от горски видове. Например, когато през 2018 г. Централна Естонска Асоциация на частните гори има нужда от 2 млн. горски растения, 1 млн. от тях е трябвало да бъде внесени отвън.

39-годишният Кермет и сестра му Сигне (30) са завършили училището по градинарство в Rärina а техният по-малък брат Андре (24) завършва горското училище в Luua (Програма за управление на разсадници). Всяка година те вземат участие в учебни посещения в други разсадници в Естония и в чужбина, за да подобрят знанията и уменията си за отглеждане на горски растения. В момента Кермет учи бизнес маркетинг в професионалния учебен център във Võrumaa. Преди разработването и финансирането на проекта, семената за дърветата в разсадника се засяват ръчно. Триседмичната интензивна работа по ръчно засяване не винаги дава добър резултат, като най-често проблемът е в различното качество на фиданките. Братята и сестра им решават да инвестират в иновативна технология, за да подобрят качеството на продукцията и да намалят ръчния труд в разсадника Ruupa.

Резюме:

Семейният разсадник за горски видове Ruupa (Ruupa Puukool OÜ) снабдява собственици на гори в Естония с местен разсад за горски видове. Със средства от програмата ЛИДЕР е съфинансирано закупуването на модерни машини за сеитба.

Резултати:

Ползите от проекта включват намаляване на работата на ръка, по-кратък сеитбен период, подобро качество на продукцията и увеличаване на процента на покълнали семена.

В по-широк аспект, положителният ефект на проекта се изразява в намаляване на нуждата от внос на разсад.

Бюджет: 17 298.00 (EUR)

Цветарски бизнес на млад фермер

[A young farmer's niche cut flower business | The European Network for Rural Development \(ENRD\) \(europa.eu\)](#)

Фондове от Селската програма дават възможност на млад фермер да създаде цветарски бизнес в Малта

Контекст:

Фермата на Чарлс Зара е в Рабат – в западната част на главния остров в Малта. След като завършва бизнес мениджмънт, той работи като изследовател в университета. Когато баща му изразява желание да се пенсионира, Чарлс решава да поеме семейната фирма. Той прави проучвания, за да установи каква земеделска ниша бъде най-печеливша за млад фермер и в крайна сметка инвестира в отглеждането на цветя за бране. Той вярва, че като създаде иновативен, високотехнологичен парников бизнес ще може да развие дейност, която да му осигури точния баланс между лично благополучие и икономическа стабилност.

Резюме:

След преглед на пазарните възможности, млад фермер от Малта използва съфинансиране от ОСП, за да създаде свой собствен бизнес с цветя. Младият фермер инвестира в две оранжерии (една високотехнологична и една традиционно управлявана) и създава уебсайт, за да може да осъществява директни продажби.

Резултати от проекта:

Бенефициентът отглежда цветя на закрито и на открито на около 0,5 хектара земя. Производството на закрито се извършва в две оранжерии: новата от 650 m² и съществуваща, традиционна от 850 m². Благодарение на директните електронни продажби печалбите от бизнеса се оказват много по-високи (над 200%) в сравнение с продажбите на цветя чрез търговци на едро. Фермата използва дъждовна вода за напояване, което покрива 90% от нуждите ѝ от вода.

Общ бюджет: 70 000 (EUR)

Най-песимистичният град във Финландия

[The most pessimistic town in Finland | The European Network for Rural Development \(ENRD\) \(europa.eu\)](#)

Контекст:

Puolanka е отдалечена община в Северна Финландия, разположена далече от големите градове. Населението е застаряващо, под 3000 души, с тенденция да намалява. Има малко възможности за хобита и забавления, а услугите, които се предлагат намаляват. Основният заплах е, че общината загива. Оценките на хората са негативни, изглежда, че няма надежда, а песимизмът („какъв е смисълът?“) е широко разпространено отношение.

Жителите обаче всъщност са щастливи, доволни от живота си сред природата и активно участват в сдружения.

Резюме:

Проектът предлага нов тип маркетинг основан на песимизма (основна черта на селото Puolanka).

Като превръща „песимизма“ в положителна запазена марка, проектът използва особен хумор за целите на териториалния маркетинг.

Местните младежи се включват активно в дейностите на сдружението и в създаването на съдържание в социалните медии.

Дейности:

Проектът стартира през м. август, 2018 г. , като той се координира от Сдружение „Песимистична Puolanka“.

В основата на инициативата е противоречието между песимизма и щастието на населението и именно това е подчертано чрез хумор и смело отношение. В ранния етап на проекта, по главните пътища, наред с обичайните пътни знаци, са поставени хумористични знаци с надписи като **„Изгубихте ли се? Следва: Puolanka“** и **„Наближава Puolanka. Все още имаш време да обърнеш“**.

Дейностите по проекта са планирани и изпълнени въз основа на уменията и интересите на младите хора. Тъй като музиката и видеоклиповете са предпочитаният избор на местните тийнейджъри, те участват в дизайна и създаването на видеоклипове и мюзикъли и участват в тях.

В рамките на проекта се създават кратки видеоклипове за Facebook и YouTube, друго съдържание за социалните медии, както и списание. Клиповете и видеата „Песимистите от Puolanka“ разглеждат по хумористичен начин предизвикателствата и проблемите, пред които е изправена общината.

Местни хора си сътрудничат за написването на сценарии и допринасят за изнасянето на представления в летния театър, включително мюзикъла „Песимизъм“.

Благодарение на проекта Puolanka е най-песимистичният град във Финландия, но въпреки това - всеки знае името му!

Резултати от проекта:

Проектът носи осезаеми ползи за местния туризъм, местните хора, културния продукт на Puolanka и маркетинга на общината.

Той успява да превърне негативното в положително и да спечели видимост и нови посетители за община Puolanka, като създава нов тип териториален маркетинг.

В същото време, инициативата спомага за развитието и увеличаването на културните дейности, както и за създаване на чувство за принадлежност и общност. Проектът също така подобрява услугите в града и създава възможности за работа за младите хора.

Проектът получава широко отразяване в социалните медии, което от своя страна води до множество публикации във вестници в различни страни по света. Привлечено е вниманието на международните медии и понастоящем проектът е включен в международно проучване относно интелигентното разрешаване на въпросите с намаляване на населението.

Изводи:

- Вместо да се налагат решения на младите хора, по-добре да бъдат питани как биха искали да участват
- Хората трябва да са смели и да правят нещата по свой собствен начин.
- Забавлението е най-удачният начин хората да се включат активно и да останат активни – когато човек се вълнува от това, което прави, той успява. А когато успява, се вълнува още повече.
- Участието на **всеки** е важно – независимо дали той е начинаещ или експерт. Хората трябва да бъдат насърчавани да подобряват знанията и уменията си, а не да правят нещата по начин, по който винаги са ги правили.
- Използвайте социалните медии по креативен начин и мислете как да стимулирате други хора да споделят вашето „послание“ – например, забавни гледки или знаци, подходящи за Инстаграм. Каквито за пътните знаци извън Puolanka, които се разпространяват лесно в социалните мрежи.

Общ бюджет: 49 820 (EUR)

Пътуваща творческа работилница

[Travelling Creative Workshop | The European Network for Rural Development \(ENRD\) \(europa.eu\)](https://www.europa.eu)

Контекст:

Селските райони са изложени на отлив от изключително таланти хора (така нареченият процес на „изтичане на мозъци“). Когато образованите хора мигрират към градовете в търсене на работа, те отнасят заедно със себе си своите умения, а разходите, поети от техните местни общности, за да ги образуват, не се „възстановяват“.

Селските райони обикновено се възприемат като изостанали и много хора страдат от комплекс за малоценност, което от своя страна се отразява на житейския им избор. Настоящата инициатива произтича от желанието да се намали разликата в качеството на живот между градските центрове и селските райони, включително чрез създаване на условия за увеличаване на възможностите за заетост в селските райони и ограничаване на изтичането на мозъци.

Резюме:

В рамките на проекта е създадена нова компания – Пътуваща творческа работилница, която достига до най-малките села на област Плонск (Плоцк) в Полша с предложение за иновативни дейности за млади хора, обикновено достъпни само в градовете. Инициативата предлага допълнителни образователни и културни дейности за младежите в селата по иновативен начин - чрез развиване на фини умения от ранна възраст, чрез стимулиране на креативността и насърчаване на младите хора да търсят нови начини за придобиване на знания и запознаване с модерните технологии. Уроците, семинарите, лекциите, семейните срещи и състезанията, които се предлагат, са насочени предимно към деца и юноши (както и техните семейства) в райони, където културните и образователни дейности обикновено са силно ограничени.

Дейности:

„Творческите работилници“ използват иновативни образователни техники за подобряване на уменията на цялото население – деца и възрастни – и организират седмични часове по роботика, техники за запаметяване, бързо четене, занаяти и изкуства, като използват й елементи на геймификация (игрови техники). Закупени са уреди и оборудване, както и лицензи за провеждане на занятия (напр. по техники за запаметяване).

Използваните методи са същите като тези, които използва Националната образователна мрежа на Академията за творческо развитие Bystrzak . Мрежата прилага иновативни образователни техники главно в градските агломерации. Академията Bystrzak е активен партньор по проекта, като предоставя съвети относно методологията на различните образователни дейности.

Чрез дейностите си, Пътуващата творческа работилница допринася за развитието на човешкия капитал. Провеждат се серия от срещи между поколенията, насочени към практикуване на групово решаване на проблеми, което повишава компетенциите на участниците. Благодарение на Пътуващата творческа работилница са сформирани четири неформални групи, които включват младежи, членове на Клубовете на селските домакини, както и служители на образователни (библиотеки, училища) и административни звена. Тези групи, с подкрепата на Пътуващата творческа работилница, получават външни средства и организират публични събития на открито. И накрая, през 2022 г. Работилницата организира обучение по съвременни технологии за преподавателски състав в 7 училища в областите Плонск и Плоцк.

Резултати от проекта:

Проектът предоставя на хората от периферните райони възможности за укрепване на самочувствието, както и достъп до умения и компетенции, които са ключови на пазара на труда. Инициативата допринася за местното развитие и създава привлекателна алтернатива, като по този начин се бори с изтичането на мозъци.

Проектът оборудва 12 мобилни станции за обучение по роботика за деца и шест станции за компютърни мнемонични упражнения за възрастни хора.

Като цяло се провеждат над 2 000 часа семинари годишно.

Проектът създава три работни места на пълен работен ден. Шест души са обучени и сертифицирани да използват иновативни образователни методи.

В рамките на проекта, младите хора в селските райони имат достъп до постоянно актуализирани курсове по модерни технологии (роботика, 3D принтиране, електроника). Те участват успешно в състезания, което е начин за повишаване на самочувствието им.

Новосъздаденият бизнес (Работилница) реализира дейности и след приключването на проекта.

Общ бюджет: 16 235 (EUR)

Свят на креативни чираци - Австрия

[Creative Apprentice Worlds | The European Network for Rural Development \(ENRD\)](https://europa.eu/creativeapprenticeships/)
(europa.eu)

Контекст:

За много студенти изборът на кариера е голямо предизвикателство. Процесите на вземане на решение за кариера включват съпоставяне на професионалните и личните характеристики и интереси с наличните професионални възможности на пазара на труда. Учителите и родителите са изправени пред сложни предизвикателства да осигурят на младите хора възможно най-добрата подкрепа при избора им на кариера.

От друга страна, предприемачите, особено занаятчийските предприятия, спешно търсят чираци. През май 2022 г. в Австрия е имало 9763 свободни позиции за чиракуване. Това е увеличение с 3390 позиции за същия период на предходната година. Свързаният с това недостиг на квалифицирани занаятчийски работници може да ограничи икономическите перспективи на селските региони.

Все по-малко млади хора избират обучение в занаяти или чиракуване. Това се дължи, наред с други неща, на продължаващата тенденция към придобиване на висше образование и изградената негативна представа за чиракуването в занаятчийските професии. Полово стереотипният избор на кариера също влияе върху младите хора, които може би смятат, че за да си занаятчия трябва да си физически здрав и силен. Дигитализацията в почти всички занаятчийски сфери обаче отваря нови възможности за кариера. Следователно преосмислянето на кариерните перспективи за занаятчийските професии следвало да се счита за уместно.

Резюме на проекта:

Програма Лидер помага на младите хора да открият възможности за кариера в сферата на занаятите чрез „пътуващ“ проект, което „посещава“ различни училища. Проектът включва ученици, предприятия, училища и МИГ-ове, които заедно осъществяват дейностите. Учениците и предприятията създават работни маси, показващи ключовите аспекти на конкретни занаяти. Това помага на учениците да разберат различни видове занаяти и работата, свързана с тях, и по този начин им позволява да вземат информирани решения за своята кариера.

Резултати от проекта:

- Създадени са 25 работни маси, показващи различни занаяти.
- Около 9000 ученици вземат участие в пътуващото шоу.
- Средно около 30% от учениците, които се интересуват от чиракуване, са започнали стаж в компания, с която младите хора са се запознали чрез проекта.
- Повече от 95% от анкетираните предприемачи смятат, че проектът може да помогне на повече ученици да изберат чиракуването.
- Партньорската мрежа обхвана 100 училища и 500 предприемачи.

В рамките на кратък период от време проектът дава на младите хора практическа представа за голямо разнообразие от занаятчийски професии.

Дигитализацията в почти всички чиракувания отваря нови възможности за кариера в занаятчийските професии. Стереотипните за пола кариерни решения могат да бъдат разрешени, тъй като предишните изисквания за физическа сила в занаятчийските професии вече не са приложими в много ситуации.

Общ бюджет: 225 000 (EUR)

Елена и Еника: Млади застъпници за селската култура и традиции в Сардиния

[Elena and Enrica: Young custodians of rural culture and tradition in Sardinia | The European Network for Rural Development \(ENRD\) \(europa.eu\)](#)

Контекст:

Многофункционалната ферма «Sa Perda Marcada», разположена близо до красивия Коста Верде, е добре позната на местните, както и на много посетители в района. Фермата започва своята агро-туристическа дейност през лятото на 1986 г. като Анна и Джанфранко, родители на Елена и Еника Корона, приемат френски, немски и холандски туристи в дома си, давайки им по този начин възможност да откриват скрити кътчета на Сардиния.

След две десетилетия съществуване, семейната ферма може да наречена „добре развита“ както по отношение на продукцията си, така и на гостоприемството, но през последните години ѝ се налага да се бори, за да отговори на новите изисквания на днешните туристи. Отчасти поради отдалечеността от основните туристически маршрути, бизнесът на семейство Корона страда от конкуренцията с други места за настаняване в района.

Анна и Джанфранко осъзнават, че е дошъл моментът да преразгледат традициите и да променят начина на предлагане на услугата. Те инвестират в образованието и професионалното израстване на малките си дъщери.

Въпреки това, през 2020 г. се налага Sa Perda Marcada напълно да спре агротуризма и свързаните с него образователни и развлекателни услуги поради ограниченията на Covid-19. След отпадане на мерките, свързани с пандемията, фермата успява само частично да възобнови дейностите си, което причинява значителни загуби.

Тези трудности карат сестрите Корона да търсят нови решения за съживяване на бизнеса. Идеята на проекта им се състои в регионална инициатива, а именно «Satu po imprai» или «Да отидеш в провинцията, за да учиш», която дава възможност на фермата да изгради модел на „работилници за преживявания“ и да създаде териториална мрежа между тринадесет други ферми, местни училища, местните здравни власти, провинция Медео Кампидано и компании, управляващи училищни столове.

Резюме на проекта:

Мултифункционалната ферма „Sa Perda Marcada“, разположена близо до красивия Коста Верде в Сардиния, разширява своите агро-туристически дейности, като започва да предлага уъркшопи („работилници за преживявания“) за туристи и местните

училища, фокусирани върху традиционните регионални продукти и културното наследство. Освен това, фермата разработва бранд от традиционни продукти, произведени от твърда пшеница без употреба на торове и пестициди. Тези продукти се предлагат преимуществено чрез социалните медии и чрез канали за електронна търговия.

Резултати от проекта:

Дейностите, които се извършват по проект Sa Perda Marcada са:

- 1) укрепване и ре-стартиране на семейната ферма по продуктивен и многофункционален начин: както чрез проекта за агротуризъм, който включва семинари за преживявания във фермата, насочени към туристите и местните училища, така и чрез създаване на по-къса, контролирана верига за доставки за продукти, произведени от твърда пшеница;
- 2) създаване на бранд за продуктите, отглеждани във фермата, както и осигуряване на „присъствието“ им в социалните мрежи и продажби чрез електронна търговия. Работилниците за преживявания на Sa Perda Marcada имат за цел да предадат традиционните знания от местната земеделска култура на посетителите и на новото поколение. Те също така възприемат подход на „образователно развлечение“, който разчита на игра и креативност.

Работилниците предлагат:

- готвене на характерни за региона рецепти;
- доене, с фокус върху изграждане на връзка с домашното животно;
- курс по отглеждане на зеленчуци, в който участниците научават как да култивират зеленчукова градина и как да разпознават растенията;
- техники за правене на сирене и на хляб;
- техники за активно рециклиране, с фокус върху преработката на хранителни отпадъци.

Въвеждането на иновации улеснява превръщането на един традиционен бизнес в модерна многофункционална компания с диверсифицирани източници от приходи и пазарна ориентация.

Общ бюджет: 35 000 (EUR)

Живи музеи

[Living Museums | The European Network for Rural Development \(ENRD\) \(europa.eu\)](#)

Контекст:

От 1992 г. чрез програмата Лидер и други инструменти за финансиране в Испания, местните групи за действие (МИГ) допринасят за популяризирането на етнографски, културни, природни и екологични ценности на своите територии. Някои от реализираните инициативи включват създаването на класни стаи сред природата, музеи, центрове за развитие на културата и туризма. Въпреки това, след световната икономическа криза от 2008-2012 г., която засяга силно средиземноморските страни като Испания, много от тези центрове в Кастилия и Леон са затворени за обществеността поради липса на финансиране.

През 2018-2019 г. МИГ ADRI в Северен Валядолид координира пилотна програма, наречена «Museos Vivos» – Живи музеи. Проектът включва седем МИГ-а в региона Кастилия и Леон и води до създаването или повторното отваряне на 19 музея и центъра, управлявани от дигиталната платформа www.museosvivos.com.

В хода на изпълнение на проекта става ясно, че в много селски райони на Испания и изобщо в Европа положението на малките селски културни центрове е подобно на това в Кастилия и Леон. Въз основа на това наблюдение и опит, през 2020 стартира нов проект за сътрудничество „Живи музеи“, който вече търси национални и международни измерения. МИГ-ове от Румъния, Естония, Германия и Франция проявяват интерес да си сътрудничат в последващ проект. В крайна сметка, настоящата инициатива е разработена като проект за транснационално сътрудничество по програмата Лидер, като включва 18 испански МИГ - а (15 от Кастилия и Леон и три от Галисия) и един МИГ от Чехия (Централна Бохемия).

Резюме:

Този проект за транснационално сътрудничество по Лидер използва SMART технология с цел автоматизация на отварянето, видеонаблюдението и затварянето на етнографски музеи, туристически центрове, културни пространства и подобни места в селските райони, които са били затворени поради липса на финансови ресурси. Проектът включва и инсталирането на дистанционни устройства, автоматични брави, камери за наблюдение, видеозаписи, както и свързаност с централна цифрова платформа за всеки център.

Автоматизацията засяга всички етапи на посещението: заявка за влизане в центъра, идентификация на посетителите, отваряне на сградите, проследяване на посещението и затваряне на съоръженията. Тази технология дава възможност центрoвете да са отворени 7 дни в седмицата, 24 часа в денонощието, въвеждайки нова концепция за туристическото посещение на музеи и културни центрове.

Резултати от проекта:

Проектът за транснационално сътрудничество, финансиран по програма ЛИДЕР, включва 15 МИГ-а от Кастилия и Леон (Испания), три МИГ-а от Галисия (Испания) и иден МИГ от Чехия.

Реализацията му води до повторно отваряне на над 71 музея и културни центрове с над 32 000 посетители (от които 12 000 посещения са осъществени през последните два месеца на 2022 г.).

Очаква се проектът да се разшири допълнително, като включат нови музеи в Испания и други страни.

Общ бюджет: 493 557 (EUR)

„Кварталната кулинария“

["The Neighbourhood Cuisine" | The European Network for Rural Development \(ENRD\) \(europa.eu\)](#)

Контекст:

Saschiz е общност от 2000 жители, разположена в окръг Mures, Трансилвания. Районът е обхванат от Стратегията за местно развитие на Местната група за действие (МИГ) Dealurile Târnavelor.

Наред с нарастващия дял на агро-туризма, местното развитие до голяма степен е обвързано с производството на храна и с традиционни занаяти. Местната Асоциация на жените Saschiz е създадена през декември 2015 г., за да насърчава правата и интересите на жените и семействата. 23-те основатели са активни във всички области на местния живот, включително туризъм, медицина, публична администрация.

Резюме:

Проектът „Квартална кулинария“ е инициран от Асоциацията на жените в квартала Saschiz и е финансиран от МИГ Dealurile Târnavelor по програмата ЛИДЕР.

Споразумение за сътрудничество, подписано между 15 местни организации, улеснява създаването на кратка верига за доставки на селскостопански храни от местен бранд и създаването на така наречен продукт „хранителна кошница“. Средствата дават възможност да се реализира и кампания, която промотира продукта чрез местните медии, чрез събития и семинари.

Дейности:

Дейностите по проекта включват:

- Развитие на марката „Квартална кулинария“ и на концепцията „традиционна хранителна кошница“. Създаване на къса верига за доставки.
- Разработка на уебсайт с онлайн магазин www.bucatedinvecinatate.ro.
- Организиране на шест събития „Дни на фермата“, три местни панаира и участие в пет събития, организирани от други организации.
- Провеждане на две готварски работилници, четири кулинарни образователни работилници и три пикника.
- Организиране на печатна, радио и онлайн маркетингова кампания, включваща изработването на мултимедийни рекламни материали.

Резултати от проекта:

Благодарение на промоционалната кампания, кратката верига за доставки на „Храна от квартала“ вече е добре известна в района на МИГ и в близките окръзи.

Проектът вдъхновява създаването на нови партньорства в района на Târnava Mare.

Общ бюджет: 65 405 (EUR)

Ферма за пчели Prisaca, Молдова

[Prisaca Moldova beekeeping apiary farm | The European Network for Rural Development \(ENRD\) \(europa.eu\)](#)

Контекст:

Relu Sojocar е зооинженер, който живее в окръг Сучава, Молдова. Първоначално, семейният му фермерски бизнес е свързан със свиневъдството, но той го изоставя, тъй като свиневъдството се оказва нерентабилно. След това Соjocar се записва за участие в обучение, организирано от Румънско-швейцарска програма за развитие, чрез която фермерите могат да получат субсидия за производство и продажба на традиционни, органични продукти.

След участието си в обучението, Релу кандидатства за безвъзмездна помощ, която му позволява да създаде пчелин с 300 кошера. Неговият пчелин е разположен в район с акациев дървета, на 10 км от Яш - район, попадащ в обхвата на МИГ Valea Prutului. Първото успешно кандидатстване на Релу за подкрепа по Програмата за развитие на селските райони (програмен период 2007-2013 г.) му помага да изгради съоръжение за преработка на мед и други пчелни продукти. Веднъж изградил име в сектора и след като е посетил няколко пчеларски панаира, той осъзнава важността от изграждане на идентичност на марката и се заема с промоция и маркетинг на „Prisaca Moldova“.

Резюме:

Чрез този проект пчеларската ферма „Prisaca Moldova“, разположена на територията на МИГ-а в долината Прут, успява да модернизира своето оборудване, като прави съоръжение за обработка и пакетиране на мед и други пчелни продукти. Друга част от финансовата подкрепа от фондовете на Общата селскостопанска политика е използвана за промоционални и маркетингови цели, включително разработването на уебсайт и онлайн магазин.

Резултати от проекта:

Средно шест до осем тона непреработен меден продукт се продава на вътрешния пазар в Румъния всяка година.

Проектът допринася за създаването на интегрирана къса верига за продажба на продуктите на фермата, включително от малки местни магазини, които продават традиционни и/или органични продукти.

Бенефициентът продължава да продава част от своя мед на голям преработвател, който доставя мед на големи търговци на дребно в Букурещ, както и на големи преработватели в целия Европейски съюз.

Благодарение на проекта, бенефициентът има възможност да предлага услуги на други „малки“ пчелари в района на МИГ, които могат да използват съоръженията и оборудването на фирмата за бутилиране и опаковане на мед.

Общ бюджет: 25 987 (EUR)

Холандските гъби

['World wise with the Dutch Mushroom' | The European Network for Rural Development \(ENRD\) \(europa.eu\)](#)

Контекст:

През 2016 г. компаниите, произвеждащи гъби в Холандия са 132, в сравнение с над 700 през 1995 г. Големият спад се дължи отчасти на засилената конкуренция от Полша и Китай, но също така и на високите производствени разходи в Холандия – най-вече за труд и енергия. В тази връзка, модернизирването на производството на гъби се разглежда като път към превръщането на сектора във финансово устойчив. Това е съчетано с желанието да се подобрят компетенциите на производителите за намаляване на вредните емисии, като по този начин се предприемат стъпки и към екологична устойчивост.

Резюме на проекта:

В рамките на проекта се организират и провеждат серия от дейности за обучение и работа в мрежа на сектора за производство на гъби в Холандия, като целта е той да стане по-устойчив във финансово и екологично отношение.

Дейности:

С подкрепата на Холандската програма за селско развитие са осъществени следните дейности:

- I. Национално събитие за производителите на гъби: „Национален ден на гъбите“. Събитието е посетено от 225 души, които участват в пет работилници (семинари). Поради големия интерес, броят на предлаганите работилници е увеличен от три на пет.
- II. Три тематични курса за обучение:
 - **Оптимални условия на въздуха.** Тридневен курс, обхващащ теми като изпарение и свързаната с него активност на гъбите, влажност на въздуха, използване на свеж въздух, система за свръхналягане, разпределение на въздуха и клетъчното делене на гъбите, централно хранване с енергия, пестене на енергия, генериране на (възобновяема) енергия и енергоспестяващи климатични модули.
 - **Нови пазари.** Тридневен курс, фокусиран върху променящите се пазарни условия и свързаните с това повишени изисквания към компаниите за производство на гъби.
 - **Дигитален асистент за култивиране на гъби.** Курс, описващ подробно как дигитален асистент за култивиране може да подпомогне работата на производителя при контрола/анализа на климата, осигурявайки оптимални условия за култивиране.
- III. Разработване на онлайн курс „Долината на гъбите“: безплатен, 30-дневен хибриден модул за обучение (изискващ 8 дни присъствие на място), дава възможност за климатични настройки и анализ на данни от дистанционно управлявана система за управление на качеството за производство на гъби.

Резултати от проекта:

Националният ден на гъбите засилва сътрудничеството между производители на гъби, доставчици и групи по интереси в областите Гелдерланд и Северен Брабант. Броят на хората, използващи онлайн курсовете и видеоклиповете за обучение, вече надхвърля 450.

Общ бюджет: 147 937 (EUR)

Качествено сирене в отдалечен планински регион

[Quality cheese production in a remote mountain area | The European Network for Rural Development \(ENRD\) \(europa.eu\)](#)

Контекст:

Групата на производителите „Consortio per la tutela del formaggio Piave PDO“ (Консорциум за защита на сиренето PIAVE) е създадена през 2010 г. в провинция Белуно, Северен Венето, за да защити сиренето Piave със **Защитено наименование за произход (ЗНП)** и да запази оригиналния метод на производство, използвайки местно краве мляко и мая.

Групата включва около 180 малки и средни ферми, които работят предимно в планински райони, понякога с надморска височина над 1000 метра, където средните производствени разходи могат да бъдат три пъти по-високи от разходите, които имат производителите в низините на провинция Венето. Поради непознаването на сиренето с марка Piave извън мястото, където то се произвежда, групата на производителите решава да си партнира с две кооперации от местни фермери и животновъди, за да осигури по-широка производствена база, както и да започне съвместна комуникационна кампания извън провинция Венето.

Резюме на проекта:

Малка група производители, която е създадена, за да запази и популяризира сиренето Piave, произведено в планинските райони на Северно Венето, със ЗНП, използва финансиране от ОСП, за да разработи и реализира интегрирана комуникационна кампания на регионално, национално и европейско ниво.

Дейности:

Дейности във Венето:

- Участие в известни местни панаири и събития за изложение на хранителни продукти, напр. „Caseus Veneti“, „Wefood“, „Cheeses in Villa“.
- Организиране на серия от кратки промоционални кампании, насочени към големи и средни търговски вериги (включително поставяне на големи рекламни балони във формата на сирене).
- Организиране на срещи с търговци на дребно и търговци в предприятия за производство на сирене.
- Създаване на рекламни материали като торбички, ножове за сирене и др.
- Провеждане на промоционална кампания по регионалните радио и телевизионни канали.

Дейности в национален мащаб:

- Участие в национални панаири за представяне на храни, включително „Cibus“, „Milano glutosa“, „Roma glutosa“.
- Организиране на промоционални кампании във филиали на веригата ресторанти „Eataly“.
- Съвместно представяне на сиренето Piave заедно със сиренето Моцарела в двореца Caserta Reggia в регион Кампания.
- Провеждане на 14-дневна промоционална кампания в национална радиостанция с излъчване на 12 бр. реклами дневно.
- Разпространение на рекламни материали на различни събития.

Дейности в Европа:

- Участие в национални панаири за изложение на храни, както и кратки промоционални кампании в Австрия, Великобритания, Белгия, България, Германия, Полша и Швеция.

Промоционалните дейности на събития, проведени във Венето и цяла Италия са в продължение на 850 дни, като са достигнати 300 000 посетители.

Представители на 14 големи италиански търговски центрове са се включили в тридневен семинар, проведен в завод за производство на сирене, което им позволява да се запознаят по-добре с произхода и качеството на млякото, както и с хигиенните особености на производствения процес.

Резултати:

Дейностите по проекта водят до 8% увеличение на продажбите на сиренето Piave в Италия за периода 2019–2020 г., въпреки сериозните прекъсвания, причинени от пандемията от COVID-19.

Бюджет: 470 000 (EUR)

Създаване на микропивоварна в Латгале, Латвия

[Setting up a microbrewery in Latgale | The European Network for Rural Development \(ENRD\) \(europa.eu\)](#)

Контекст:

Артъомс Гекиш (Artjoms Gekišs), собственик на пивоварна "Мурза", започва да прави пиво преди повече от десет години. Това, което започва като хоби, постепенно се превръща - чрез целенасочено експериментиране, проучване на рецепти за бира, практическо обучение - в ефективен бизнес - план. Artjom кандидатства за финансиране по мярка „Оказване на подкрепа при преработката на селскостопански продукти, включително опаковане на частни продукти, тяхната продажба на пазара, както и за създаване на качествени условия на труд, подобряване на компетенциите и производителността на служителите“ от Стратегия за местно развитие 2015-2020 г. на МИГ „Партньорство в област Краслава“.

Дейности:

След първоначална инвестиция за негова сметка (5 000 EUR, които са предназначени за адаптиране на помещенията към санитарните изисквания за пивоварна) Artjoms използва финансиране от ЕЗФРСР, за да закупи необходимото оборудване за процеса на варене. Това включва набор от казани за варене с капацитет от ~ 450 l пиво на един цикъл на варене; мелница за приготвяне на малц и четири цилиндрични ферментационни резервоара с капацитет 1000 литра с охлаждащ капак за ферментация на бира. Във всеки резервоар може едновременно да ферментират и отлежават продуктите от два цикъла на варене. Максималното годишно производство на пивоварна с такова оборудване е до 50 000 литра, със средно два цикъла на варене на седмица.

Artjoms получава одобрението на органите за контрол на храните относно съответствието на помещенията с хигиенните изисквания, както и лиценз за дейност като оторизиран складодържател на акцизни стоки.

Резултати:

Три нови бирени продукта (светла, червена и тъмна бира) вече се предлагат в магазините в цяла Латвия.

Новият бизнес и неговите висококачествени продукти допринасят за социално-икономическото развитие на местната област.

Общ бюджет: 48 886.91 (EUR)

Arbocus Ltd., Унгария – Закупуване на горски машини

[Arbocus Ltd - Purchase of forestry machinery | The European Network for Rural Development \(ENRD\) \(europa.eu\)](#)

Контекст:

Arbocus Ltd. е горска компания, основана през 2004 г. от András Zoltán Vasas. Тя предоставя пълен набор от услуги по управление на горите за повече от 900 ха гори, разположени главно в района на Южна Трансдунавия, окръг Шомод и малка част от района Бараня в Унгария. Прореждането на горите представлява 98% от дейностите на компанията, а голите сечи представляват около 2%. След това компанията продава дървения материал на търговци и дъскорезници.

Поради нарастващото търсене както на услуги по управление на горите, така и на дървен материал – а с това и нарастваща нужда от работна ръка – компанията решава да придобие ново оборудване, за да подобри значително продуктивността си.

Резюме:

Arbocus Forestry Producer, Service and Trading Ltd. реализира два проекта, финансирани по Програмата за развитие на селските райони, за придобиване на горски машини. В периода 2017-2019 г. фирмата закупи един мобилен товарач и един трактор, а през 2019-2021 г. компанията придобива харвестър и форвардер.

Резултати:

В резултат от реализацията на проекта капацитетът на компанията за обработка на гори е утроен, а инвестицията създава три нови работни места на пълен работен ден. Компанията вече може да предприеме широкомащабни услуги за държавните гори и да отговори на нарастващото търсене в по-широк мащаб.

Общ бюджет: 354 200* (EUR)

Ремонт на сградата на двореца в Буч

[Renovation of the palace building in Bucz | The European Network for Rural Development \(ENRD\) \(europa.eu\)](#)

Контекст:

Дворецът Буч е построен в края на 19 век в село Пшемет, провинция Великополша. Постройката е тухлена, а основата ѝ е от камък и тухли; към двореца има парк от 3,7 хектара. Цялото имение се е нуждаело от консервационни и реставрационни дейности, за да подобри естетически вида си и да отговаря на стандартите за безопасност.

Резюме:

Полската програма за развитие на селските райони съфинансира серия от консервационни и реставрационни дейности в сградата на двореца Буч. Бенефициент на проекта е община Пшемет.

Резултати:

По-безопасно и естетически привлекателно културно наследство, което допринася за подобряване на качеството на живот на местните жители и косвено за местното развитие.

Общ бюджет: 1 120 484.44 (PLN)

Облагородяване на парка в село Liptovský Peter

[Revitalisation of the park in Liptovský Peter village | The European Network for Rural Development \(ENRD\) \(europa.eu\)](#)

Контекст:

В село Липтовски Петер (Liptovský Peter) в Северна Словакия се намират уникални природни богатства и паметници на културата. Местната инициативна група по Лидер в района (Horný Liptov) и местните власти на Liptovský Peter идентифицират нуждите от работа по регенериране на селото, обновяване на фасадите на общинските сгради и подобряване на инфраструктурата в селото.

Резюме:

Проектът инвестира в облагородяване на селския парк, което прави района по-привлекателно място за живеене, работа и посещение.

Резултати:

Със средства по ЛИДЕР е обновен и естетизиран селския парк чрез обособяване на повече зелени зони и подобряване на достъпа за всички.

Общ бюджет: 5 996.06 (EUR)

High Welfare Floor (HWF) – изграждане на обор за млеконадойни крави в Словения с иновативни технологии

[High Welfare Floor \(HWF\) – Construction of an innovative barn for dairy cows in Slovenia | The European Network for Rural Development \(ENRD\) \(europa.eu\)](#)

Контекст:

През април 2016 г., след като завършва обучението си по животновъдство в катедрата по животновъдство на Биотехническият факултет в Любляна, Симон Чретник става собственик на ферма.

Като грижовен млад фермер, който обича да бъде информиран за иновативните селскостопански практики, Симон има желание да инсталира многослоен под в своя обор за добитък. High Welfare Floors (HWF) е иновативна технология за обори за свободно отглеждане, която осигурява на млеконадойните крави сухо и удобно пространство, което от своя страна им позволява да се движат свободно и да лягат, където пожелаят. HWF има трипластова структура и винаги остава е сух. Това се отразява добре на състоянието на копитата на животните; благодарение на високото ниво на комфорт, което осигурява системата, животните получават повече и по-качествена почивка. С добавянето на вентилатори към системата се осигурява много свеж въздух и по-ниска температура, което поддържа кравите „щастливи и доволни“.

Дейности:

Симон научава за HWF, докато посещава животновъдни ферми в Холандия в търсене на добри практики. С помощта на своите контакти в Биотехническият факултет в Любляна и Изследователския институт Вагенинген той се свързва с разработчиците на HWF. Те се съгласяват той да бъде първият фермер, който да тества най-новата версия на системата в реални условия.

Подадени са множество кандидатури за подпомагане и почти цялата инвестиция е покрита с безвъзмездни средства. Със средства от Словенската програма за развитие на селските райони се дава възможност за изграждане на:

- нов обор с капацитет за 60 млечни крави и 29 телета
- яма за тор
- навес за машини
- резервоар за тор.

Управлението на обора е частично автоматизирано, което допълнително подобрява условията за животните.

Резултати от проекта:

Оборът е първият в света, който използва последната версия на HWF в реални условия. *HWF позволява разделяне на урина и изпражнения, като изпражненията остават на повърхността. Повърхността се почиства с робот. Твърдият оборски тор, събран от робота, може да се съхранява отделно, което позволява по-ефективното му използване впоследствие.*

В резултат от проекта, емисиите на амоняк са намалени с до 80%.

Млечността от една крава се е увеличава с близо 10 литра на ден (средно между 36 - 38 литра).

Нуждата от ръчна работа в обора намалява наполовина. Разходите за ветеринарни услуги също намаляват.

Общ бюджет: 997 923.18 (EUR)

Идентичност на острова: изкуството между миналото и настоящето (Малта)

[Island identity: art between past and present | The European Network for Rural Development \(ENRD\) \(europa.eu\)](#)

Контекст

Teatru Astra е историческа сграда, разположена в центъра на столицата на остров Гозо (един от островите в Малтийския архипелаг).

В продължение на 50 години той е бил използван като място за различни културни събития, включително оперети, пиеси и филмови прожекции.

Тъй като културните навици на хората все повече се насочват към онлайн развлечения, обаче, функциите на Teatru Astra постепенно замират, а сградата запада и има нужда от ремонт.

Друга историческа сграда на острова е историческото кметство в столицата на Гозо - Виктория. Датираща от 1733 г., тя е построена, за да помещава Университета в Гозо и да бъде седалище на местната власт. Към 2019 г. се наблюдава остра нужда от инфраструктурни инвестиции за подобряване на съоръжението.

Резюме:

Teatru Astra и Кметството са две исторически сгради във Виктория, Гозо.

Средствата от фондовете на ОСП са използвани за подобряване на инфраструктурата на тези обекти, така че да бъдат привлекателни за туристите. Освен това, в обновените пространства в сградите е изпробван нов „многостепенен“ подход за организиране на културни програми, включително поредица от лекции, конференции и представления, както и изложби на творби на малтийски художници.

Резултати от проекта:

Проектът е насочен към необходимостта от популяризиране на културното наследство и местната идентичност на Гозо.

Общ бюджет 220 376 (евро)

„Дом на народната носия“ в селски район в Словакия

[Rural Slovakia's House of Folk Clothing | The European Network for Rural Development \(ENRD\)](#)
(europa.eu)

Контекст:

Община Хрушов (Hrušov) в централна Словакия е известна като „място с традиционна фолклорна култура“. През последните 24 години общината е домакин на фолклорния фестивал Hontianska Parada и в тази си роля, тя активно реставрира исторически сгради, като ги в музеи и културни обекти. Това включва (към момента): Ковачницата, Дестилационната, Битовата къща, Къщата на крушите, Къщата на пчеларите, Историческата пожарна, Изложбата на селска техника, Изложбата на селскостопанска техника, Изложбата на тракторите.

Резюме на проекта:

Фолклорното наследство е превърнато в нова атракция за селски туризъм, като е направен музей на традиционната народна носия. Ремонтните работи по сградата на музея са извършени от местни квалифицирани майстори - включително дърводелци и зидари - използвайки местни естествени материали за запазване на оригиналния характер на сградата и нейните архитектурни елементи.

Резултати от проекта:

Този проект за културен туризъм от община Хрушов в Централна Словакия създава нова атракция за туристите, като по този начин подкрепя и заетостта в селските райони.

Общ бюджет 28 990.05 (EUR)

Развъждане на ларви за производство на фураж за храна на риби, домашни птици и прасета

[Larvae breeding for feed production for fish, poultry and pig | The European Network for Rural Development \(ENRD\) \(europa.eu\)](#)

Контекст:

Европейският внос на протеинови фуражи създава различни проблеми. Европейското животновъдство е силно зависимо от световните пазари; основните продукти, които са на пазара са соево и рибно брашно, а тяхното производство е свързано с негативни ефекти върху околната среда: парникови газове, загуба на биоразнообразие в страните, в които се произвеждат ресурсите, прекомерен улов в океаните.

Понастоящем Австрия се фокусира върху създаване и доставки на протеини, които са от местни източници. Използването на ларви, отгледани в Австрия и преработени в храна за животни подпомага този процес като същевременно насърчава кръговата икономика.

За реализиране на идеята за местно производство на протеинови фуражи се създава Оперативна група, която включва независимата организация за опазване на околната среда GLOBAL 2000, двама фермери, Bioforschung Австрия, селскостопански изследователски център Raumberg-Gumpenstein, рибна ферма, Федерален институт за управление на водите и Университет за природни ресурси и науки за живота.

Резюме:

Този иновативен проект е съсредоточен върху въпроса дали използването на ларви на насекоми в храните за риба, пилета и прасета би било по-щадящо за околната среда от настоящите, широко използвани, но екологично проблематични източници на протеини като вносна соя и рибно брашно. За да отговори на този въпрос, трансдисциплинарен екип работи три години, за да проучи различни аспекти.

Ларвите на черната войнишка муха (*Hermetia illucens* L.) се използват за производство на субстанции, които се добавят към фуража за прасета, пилета и риба. След това са тествани техните хранителни свойства, икономическата им ефективност и въздействието им върху емисиите на парникови газове.

Резултати от проекта:

- Получените фуражни продукти (брашно от ларви и мазнини от ларви) са много ефективни, а останалият субстрат може да се използва като ценен тор.
- Установено е, че протеинът от ларви, при определени условия на производство, е по-екологично устойчив от, например, соевото брашно от Южна Америка. Производството на 1 килограм брашно от ларви от Австрия е свързано с

производството на еквивалента на между два до пет килограма въглероден двуокис , докато соевото брашно от Бразилия - между шест до осем кг. въглероден двуокис.

Общ бюджет: 435 235 (EUR)

На педали по релсите! Нов продукт за активен туризъм в Zilaiskalns

[Pedal on the railroad! A new active tourism product in Zilaiskalns | The European Network for Rural Development \(ENRD\) \(europa.eu\)](#)

Контекст:

Zilaiskalns или Синята планина е малко село със 742 жители, разположено в северозападната част на Латвия. Селото е част от община Валмиера и се намира на територията на МИГ Vidzeme Rural Partnership Brasla.

Село Zilaiskalns е създадено през 50-те години на миналия век, за да могат да се настанят хората, които са работили в близкото торфено блато, наречено Zazēni. Торфът е транспортиран чрез теснолинейната железопътна линия Валмиера - Айнажи, която е построена в началото на 20 век.

Процесът на добив на торф вече е модернизирани, така че теснолинейката не се използва. Нейното съществуване, обаче, е важен аспект от местното индустриално наследство и като такъв представлява обект с културно и историческо значение.

Въз основа на анализ на нуждите на местното население, общината започва да търси иновативни решения, които да привлекат инвестиции на територията, да я направят по-привлекателна за посетителите и да подобрят качеството на живот на жителите.

Резюме:

Община Валмиера в северозападна Латвия създава туристически продукт в село Zilaiskalns (Синята планина), свързан с природното и индустриално наследство на района.

Наскоро общината създава Краеведски и културен център, който представя живота и историята на тази малка общност.

В допълнение към това, общината разработва иновативна услуга, състояща се от релсов велосипед, който позволява на посетителите да се насладят на четири километрово пътуване по старата теснолинейка, която е част от индустриалното наследство на селото.

Резултати от проекта:

„Велосипедът на релси“ допълва съществуващата туристическа услуга в село Зилайскалнс и привлича нов тип туристи, които се интересуват историята на мястото по различен, активен начин.

През туристическия сезон, от май до октомври 2021 г., общо 2 136 туристи са посетили Zilaiskalns, а повече от 1500 от тях са карали колело върху релсите на теснолинейката.

Общ бюджет: 19 989 (EUR)